I sag 1/70

angående anmodning, der i henhold til EØF-traktatens artikel 177 er indgivet til Domstolen af Oberlandesgericht Karlsruhe for i en sag, som verserer for denne ret mellem

PARFUMS MARCEL ROCHAS VERTRIEBS-GmbH, München,

og

HELMUT BITSCH, Breisach/Rhein, Waldstraße 18,

at opnå præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af EØF-traktatens artikel 85,

afsiger

DOMSTOLEN

sammensat af præsidenten R. Lecourt, afdelingsformændene R. Monaco og P. Pescatore, dommerne A. M. Donner, A. Trabucchi, W. Strauss og J. Mertens de Wilmars (refererende),

generaladvokat: K. Roemer
justitssekretær: A. Van Houtte

følgende

DOM

Præmisser

1. Ved kendelse af 10. december 1969, indgået til Domstolens justitskontor den 2. januar 1970, har Oberlandesgericht Karlsruhe i henhold til EØF-traktatens artikel 177 stillet to spørgsmål vedrørende fortolkningen af EØF-traktatens artikel 85 og visse bestemmelser i Rådets forordning nr. 17 af 6. januar 1962.

Vedrørende det første spørgsmål

2. Ved det første spørgsmål anmodes Domstolen om at afgøre, om leveringsaftaler indeholdende en eksportforbudsklausul, som er indgået efter ikrafttrædelsen af forordning nr. 17/62 den 13. marts 1962, og som ikke er blevet anmeldt i nævnte forordnings forstand, er midlertidigt gyldige, når en standardaftale med samme indhold, der er indgået før ikrafttrædelsen af nævnte forordning, er blevet anmeldt til Kommissionen under iagttagelse af de former og frister, som er foreskrevet i samme forordnings artikel 5.

3. I henhold til traktatens artikel 87, stk. 2, litra B udsteder Rådet forordninger eller direktiver indeholdende de nærmere retningslinjer for anvendelsen af principperne i artiklerne 85 og 86 under hensyntagen til nødvendigheden af dels at sikre et effektivt tilsyn med kartellerne, dels at forenkle den administrative kontrol mest muligt; artiklerne 4 og 5 i forordning nr. 17, der gennemfører ovenmente bestemmelse, foreskriver, at en aftale, for at artikel 85, stk. 3 skal kunne påberåbes, først skal anmeldes til Kommissionen, og samme forordnings artikel 24 bemyndiger Kommissionen til at fastsætte gennemførelsesbestemmelser om form, indhold og andre enkeltheder i forbindelse med sådanne anmeldelser;

4. til gennemførelse af nævnte artikel 24 har Kommissionen ved forordning nr. 27/62 af 3. maj 1962 (EFT spec. udg. 1959—1962, s. 123; org. ref. ABl. 1962, s. 1118) som ændret ved forordningerne nr. 153/62 af 21. december 1962 (ABl. 1962, s. 2918) og nr. 1133/68 af 26. juli 1968 (EFT spec. udg. 1968 (II), s. 395, org. ref. ABl. L 189 1968, s. 1) givet regler om, hvilke oplysninger anmeldelsesskemaerne skal indeholde;

det forordning nr. 27/62 bilagte skema B og skema A/B, der erstattede det i 1968, bestemmer under overskriften: »Oplysninger om indholdet af aftalen, vedtagelsen eller den samordnede praksis«, at det dersom det drejer sig om en standardaftale, »dvs, om en aftale, som den virksomhed, der foretager anmeldelsen, normalt afslutter med bestemte personer eller grupper af personer (f. eks. en aftale, som indskrænker den ene aftaledeltagers frihed til selv at fastsætte priser eller forretningsbetingelser ved videresalg af varer, han erhverver hos den anden aftaledeltager)«, er tilstrækkeligt at vedlægge standardaftalens ordlyd som bilag;

under rubrikken: »Oplysninger om deltagerne« bestemmer disse skemaer, at angivelsen af formål og adresse for de i aftalen deltagende virksomheder ikke er nødvendig ved standardaftaler;

i øvrigt gælder bestemmelserne om anmeldelse af standardaftaler ifølge de nævnte skemaer tilsvarende for begæringer om udstedelse af negativattest i henhold til artikel 2 i forordning nr. 17.

5. Kommissionen har derfor ment, at anmeldelsen af en standardaftale, samtidig med, at den især i virksomhedernes interesse indebærer en lettelse af den administrative kontrol, er tilstrækkelig til at muliggøre en effektiv overvågning af aftaler, der kunne stride mod artikel 85.

som følge af selve standardaftalens natur henleder dens anmeldelse Kommissionens opmærksomhed på de økonomiske og juridiske omstændigheder, der ledsager en sådan aftale;

herudover tillader artikel 11 i forordning nr. 17/62 den til enhver tid at indhente sådanne yderligere oplysninger, som den finder fornødne;

Anmeldelsen af en standardaftale er tilstrækkelig til opfyldelse af formålene med anmeldelsen, hvad angår aftaler af samme indhold indgået af den samme virksomhed;

disse nyder således godt af de hertil benyttede virkninger.

6. Denne konklusion gælder også, når den som standardaftale anmeldte aftale er indgået før ikrafttrædelsen af forordning nr. 17, medens de andre aftaler er indgået senere;

da forordning nr. 27/62 ikke skelner i denne henseende, og da det nævnte forhold ikke kan formindske effektiviteten af en standardaftales anmeldelse, bør der ikke drages en sondring, hvor teksten ikke sondrer;

aftaler, som er indgået efter ikrafttrædelsen af forordning nr. 17/62, og som er nøjagtige gentagelser af en standardaftale, der er indgået tidligere og behørigt anmeldt, nyder således godt af den samme gyldighed som denne.

7. Kommissionen har gjort gældende, at der bør tages hensyn til det særlige forhold, at det stillede spørgsmål angår aftaler, som indeholder en eksportforbudsklausul, da dette, efter Kommissionens opfattelse, kan påvirke den midlertidige gyldighed, som denne slags aftaler kan nyde godt af.

8. Det fremgår af henvisningskendelsen, at den omhandlede eksportforbudsklausul pålægges detailhandlere, hvem det allerede er forbudt at sælge til andre end direkte forbrugere;

Med forbehold af Kommissionens adgang til at gøre brug af sine beføjelser i henhold til traktatens artikel 85 og forordning nr. 17/62 kan en eksportforbudsklausul med denne rækkevidde ikke berøre den fulde virkning af en behørigt anmeldt aftales midlertidige gyldighed.

Vedrørende det andet spørgsmål

9. Hvis det første spørgsmål besvares bekræftende, spørger Oberlandesgericht Karlsruhe, om standardaftaler, som er blevet eller bliver benyttet som model for et stort antal individuelle aftaler, skulle anmeldes før den 1. november 1962 eller før den 31. januar 1963.

10. Artikel 5 i forordning nr. 17/62 som ændret ved artikel 1 i forordning nr. 59/62, fastsætter de nærmere regler for anmeldelsen af aftaler, der er indgået før ikrafttrædelsen af forordning nr. 17, og bestemmer, at sådanne aftaler skal an-

meldes den 1. november 1962 med undtagelse af dem, hvori kun deltager to virksomheder, for hvilke anmeldelsesfristen forlænges indtil den 1. februar 1963;

problemet er, om en anmeldt standardaftale ved anvendelsen af nævnte artikel 5 kan anses for en aftale, hvori kun deltager to virksomheder.

11. De tre måneders forlængelse for aftaler mellem to virksomheder har ikke anden betydning end at lette det administrative arbejde;

en aftale om levering eller eneforhandling, som er indgået mellem to virksomheder skal følgelig med henblik på anvendelsen af artikel 5 i forordning nr. 17/62 betragtes som en aftale, hvori kun deltager to virksomheder, selv om den indgår i et net af tilsvarende aftaler.

12. denne fortolkning bekræftes yderligere af det forhold, at forordning nr. 153/62, om indførelse af en enklere anmeldelsesmåde for visse eneforhandlingsaftaler, hvori kun deltager to virksomheder, bestemmer, at standardaftaler, som en virksomhed har i sinde at indgå regelmæssigt med et vist antal andre virksomheder, kan anmeldes under denne form.

På grundlag af disse præmisser,

kender

DOMSTOLEN

som svar på det af Oberlandesgericht Karlsruhe i henhold til denne rets kendelse af 10. december 1969 stillede spørgsmål for ret:

1. **De i traktatens artikel 85, stk. 1 nævnte aftaler, som er indgået efter ikrafttrædelsen af forordning nr. 17/62, og som er nøjagtige gentagelser af en standardaftale, der er indgået tidligere og behørigt anmeldt, nyder godt af den samme midlertidige gyldighed som denne.**

2. **Aftaler, der er indgået mellem to virksomheder før ikrafttrædelsen af forordning nr. 17/62 og anmeldt som standardaftaler i betydningen af rubrik II i det forordning nr. 27/62 bilagte skema B, skal med henblik på anvendelsen af artikel 5 i forordning nr. 17/62 som ændret ved artikel 1 i forordning nr. 69/62 betragtes som aftaler, hvori kun deltager to virksomheder, selv om de indgår i et net af tilsvarende aftaler.**

Lecourt Monaco Pescatore
Donner Trabucchi Strauß Mertens de Wilmars

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 30. juni 1970

A. Van Houtte
Justitssekretær

R. Lecourt
Præsident